

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (S. Pleșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Anton, N. Budăi, D. Băbălău)

DECIZIE

28 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Iurie Gangur, reprezentat de avocatul Ana Negura,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Gangur împotriva Ingăi Gangur, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași cu privire la desfacerea căsătoriei,
împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 10 mai 2018, Gangur Iurie s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ingăi Gangur cu privire la desfacerea căsătoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că a încheiat căsătoria cu (Colibaș) Gangur Inga la 04 octombrie 2013, care a fost înregistrată la Primăria s. Dereneu, r-nul Călărași. Până la încheierea căsătoriei pârîta avea un copil, fiica xxxx, născută la xxxx, căreia i-a dat numele său Gangur, fiind înscris în certificatul de naștere ca tată. În perioada căsătoriei, la xxxx, s-a născut fiica xxxx, iar la xxxx, fiul xxxx.

În rezultatul frecventelor conflicte din ultima perioadă, căsătoria s-a destrămat. Locuiesc separat și nu consideră că relațiile familiare mai pot fi menținute, fapt care l-a determinat să înainteze acțiune în instanța de judecată.

A susține reclamantul că Gangur Inga nu dorește desfacerea căsătoriei la organul de stare civilă, dar aceasta este imposibil deoarece locuiesc în țări diferite, dânsa este în Franța cu copiii, iar el în Republica Moldova.

A solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, desfacerea căsătoriei încheiate între (Colibaș) Gangur Inga și Gangur Iurie, examinarea cauzei în lipsă, cu participarea reprezentantului său, avocatului Vasile Negura.

Prin hotărârea din 08 august 2019 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, acțiunea depusă de Gangur Iurie împotriva Ingăi Gangur cu privire la desfacerea căsătoriei, a fost admisă.

S-a desfăcut căsătoria între Iurie Gangur cu (Colibaș) Gangur Inga încheiată la 04 octombrie 2013, înregistrată la Primăria s. Dereneu, r-nul Călărași.

S-a încasat de la Gangur Iurie și Gangur Inga, taxa de stat pentru înregistrarea căsătoriei a câte 100 de lei pentru fiecare.

La 02 septembrie 2019, Gangur Inga, reprezentată de avocatul Grigore Demian, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 08 august 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată.

Prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Gangur Ina, reprezentată de avocatul Grigore Demian, s-a casat hotărârea din 08 august 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central și s-a transmis cauza la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 23 iulie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni.

Prin încheierea din 27 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași.

Prin hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, acțiunea depusă de Gangur Iurie împotriva Ingăi Gangur cu privire la desfacerea căsătoriei, a fost admisă integral.

S-a desfăcut căsătoria între Iurie Gangur cu (Colibaș) Gangur Inga încheiată la 04 octombrie 2013, înregistrată la Primăria s. Dereneu, r-nul Călărași.

S-a încasat de la Gangur Iurie și Gangur Inga, taxa de stat pentru înregistrarea căsătoriei a câte 100 de lei pentru fiecare.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori, xxxx, născută la xxxx, xxxx, născută la xxxx, și xxxx, născut la xxxx, cu mama Gangur Inga.

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Gangur Inga, reprezentată de avocatul Grigore Demian, s-a casat hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central și s-a emis o decizie nouă prin care s-a încetat procesul la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Gangur împotriva Ingăi Gangur cu privire la desfacerea căsătoriei.

S-a explicat părților că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că există o hotărâre judecătorească a instanțelor din Franța între aceleași părți, având același obiect, și anume, decizia Curții de Apel Paris (Bobigny) din 03 martie 2021 și, coroborând cu prevederile art. 464 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească a Republicii Moldova dispune încetarea procesului pornit dacă există o hotărâre în litigiul dintre aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri, pronunțată de o instanță judecătorească a unui alt stat cu care Republica Moldova a încheiat tratat internațional în care se stipulează recunoașterea și executarea reciprocă a hotărârilor judecătorești, procesul civil urmează a fi încetat în prezenta cauză.

Curtea de Apel Chișinău a menționat că, procesul urmează a fi încetat în temeiul art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă, care prevede că, instanța de judecată dispune încetarea procesului în cazul în care într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărâre

juducătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune sau cu confirmarea tranzacției dintre părți.

La 08 august 2022, Iurie Gangur, reprezentat de avocatul Ana Negura, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 05 mai 2022 prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală deoarece contravine circumstanțelor cauzei, cărora li s-a dat o apreciere contradictorie, încălcându-se astfel dreptul la un proces echitabil.

A relatat recurentul că din textul decizia Tribunalului din Franța nici de cum nu rezultă că este pronunțată o hotărâre prin care să fie desfăcută căsătoria dintre Iurie Gangur și Inga Gangur.

Consideră recurentul că din actul instanței de judecată franceze nu rezultă că în Franța a fost pronunțată o hotărâre privind desfacerea căsătoriei, care a devenit irevocabilă că căsătoria între părți ar fi desfăcută.

Susține că instanța de apel eronat a dat a apreciere deciziei Tribunalului din Paris la care face trimitere Gangur Inga, reprezentată de avocatul său.

La 05 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților copia cererii de recurs depusă de către Gangur Iurie, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 64, vol. 2).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 05 mai 2022, care a fost expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la data de 28 iulie 2022 (f.d. 52, vol. 2).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Iurie Gangur, reprezentat de avocatul Ana Negura, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 08 august 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 09 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Gangur Iurie, a fost considerat admisibil și numit pentru examinare în fond.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în

recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Colegiul constată că la caz se impune necesitatea admiterii recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La caz, instanța de recurs constată că, prima instanță fiind investită cu judecarea cauzei a dispus admiterea acțiunii.

Judecând cauza în ordine de apel, instanța de apel a decis admiterea apelului declarat de Gangur Inga, reprezentată de avocatul Grigore Demian, s-a casat hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și s-a emis o decizie nouă prin care s-a încetat procesul la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Gangur împotriva Ingăi Gangur cu privire la desfacerea căsătoriei.

S-a explicat părților că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, în prezenta cauză, Colegiul constată întrunirea dispozițiilor art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă pentru a fi dispusă încetarea procesului.

Instanța de apel a concluzionat că există o hotărâre judecătorească a instanțelor din Franța între aceleași părți, având același obiect, anume, decizia Curții de Apel Paris (Bobigny) din 03 martie 2021, fapt care în coroborare cu prevederile art. 464 alin. (1) din Codul de procedură civilă, determină instanța judecătorească a Republicii Moldova să dispună în temeiul art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă încetarea procesului în prezenta or, există o hotărâre în litigiul dintre aceleași părți, asupra aceluiși obiect și având aceleași temeuri, pronunțată de o instanță judecătorească a unui alt stat cu care Republica Moldova a încheiat tratat internațional în care se stipulează recunoașterea și executarea reciprocă a hotărârilor judecătorești.

Verificând legalitatea deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că soluția instanței de apel este greșită, deoarece a

examinat cauza cu încălcarea normelor de drept material și procesual, iar eroarea comisă a dus la soluționarea greșită a cauzei și la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul judiciar consideră eronată concluzia instanței de apel precum că există deja o hotărâre judecătorească a instanțelor din Franța între aceleași părți având același obiect, anume, decizia Curții de Apel Paris (BBigny) din 03 martie 2021, în consecință, instanța ierarhic inferioară greșit a constatat întrunirea condițiilor prevăzute de art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă pentru a fi dispusă încetarea procesului.

Or, la materialele cauzei se atestă hotărârea de suspendare a procedurii din 03 martie 2021 și decizia de suspendare a judecării cauzei din 03 martie 2021, ambele emise de Curtea de Apel din Paris (Tribunalul judiciar din BOBIGNY) în dosarul de familie a Ingăi Gangur și Iurie Gangur, prin care s-a dispus suspendarea procedurii de pronunțare asupra cererilor părților în așteptarea deciziei finale a instanței moldovenești (f.d.136-140, 222-229, vol. I).

Față de aceste considerente, instanța de recurs apreciază că la caz se impune casarea deciziei contestate, urmând ca instanța de apel la rejudecare să soluționeze în fond cauza în ordine de apel.

Colegiul reține că art. 49 din Codul de procedură civilă prevede cazurile de inadmisibilitate a participării repetate a judecătorului la judecarea aceleiași cauze.

Potrivit alin. (4) al art. 49 din Codul de procedură civilă, prevederile prezentului articol nu au incidență asupra cazurilor de refuz de primire a cererii de chemare în judecată în temeiul art. 169, de restituire a cererii de chemare în judecată în temeiul art. 170 și 171, de scoatere a cererii de pe rol în temeiul art. 267 sau de încetare a procesului în temeiul art. 265 lit. a) și b), precum și de respingere a pretențiilor ca fiind tardive.

Distinct de cele relatate, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, acordă dreptul instanței de apel de a judeca apelul în lipsa apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, doar în cazul în care aceștia sunt citați legal despre locul, data și ora ședinței.

La caz, instanța de recurs notează că, instanța de apel a examinat cererea de apel declarată de către Gangur Inga, reprezentată de avocatul Grigore Demian, în lipsa citării intervenientului accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni și fără a indica Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni în procesul-verbal al ședinței de judecată și în decizia din 05 mai 2022.

Prin urmare, la rejudecare instanța de apel urmează să clarifice situația redată pentru a nu încălca dreptul participanților la un proces echitabil, garantat de art. 6 §1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

În practica sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a conturat în mod clar importanța respectării dreptului la un proces echitabil, sub aspectul asigurării drepturilor egale ale participanților la un proces, în care aceștia beneficiază de garanția privind „egalitatea armelor”.

Astfel, Colegiul relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Chirea contra Moldovei (hotărârea din 26 iunie 2012) a statuat că principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil, presupune ca fiecare parte beneficiază de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul în condițiile care nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.

Concluzii similare au fost făcute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și în cauza Ziliberg contra Moldovei (hotărârea din 01 februarie 2005), în care s-a reținut că art. 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei de a participa efectiv la procesul său. Acesta include inter alia nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (Stanford vs The United Kingdom, hotărârea din 23 februarie 1994), drept ce face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii, fiind dificil de a vedea cum reclamantul ar fi putut să-și exercite aceste drepturi fără a fi prezent.

Din aceste motive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că se impune admiterea recursului declarat de Iurie Gangur, reprezentat de avocatul Ana Negura, casarea deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța apel, în același complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Iurie Gangur, reprezentat de avocatul Ana Negura.

Se casează decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Gangur împotriva Ingăi Gangur, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Căușeni, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași cu privire la desfacerea căsătoriei, se trimite spre rejudecare în instanța apel, la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh